

2070819320

Vragen van de leden Agema en Brinkman (beiden PVV) aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het bericht dat de gemeente Amsterdam jaarlijks meer dan een kwart miljard euro aan subsidies verstrekt zonder zicht op de rechtmatige besteding van dat geld. (Ingezonden 28 april 2008)

Vraag 1

Kent u het bericht “Slecht toezicht op subsidies Amsterdam”? 1)

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Onderschrijft u de conclusies uit het rapport “Stadsbrede integriteit – risicoanalyse op het gebied van subsidiering”? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 2

Ik heb met interesse kennis van genomen van de conclusies uit het rapport. Het is primair aan de (deel)raad van de gemeente Amsterdam als vertegenwoordigend lichaam van haar burgers om de conclusies te wegen en om aan te geven in hoeverre ze deze conclusies onderschrijft.

Vraag 3

Deelt u de mening dat subsidieverstrekingen aan de wettelijke rechtmatigheidseisen (is het geld volgens de vooraf gestelde regels uitgegeven) moeten voldoen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 3

Ja.

In de Gemeentewet is bepaald dat het college over elk jaar verantwoording aflegt aan de raad over het door hem gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag, én dat het college daar de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant bijvoegt (artikel 197 Gemeentewet).

Vraag 4

Deelt u de mening dat subsidieverstrekingen aan doelmatigheidseisen (zijn de vooraf gestelde doelen achteraf gehaald) moeten voldoen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 4

Ja, ervan uitgaande dat met de in de vraag genoemde eisen wordt bedoeld dat de subsidieontvangende partij zich moet houden aan de subsidievoorwaarden, waarin normaal gesproken het bestedingsdoel maar ook zaken als verantwoordingsverplichtingen zijn opgenomen.

Vraag 5

Onderschrijft u de opvatting van burgemeester Cohen dat het gebrek aan zicht op een rechtmatige besteding van subsidies en de vatbaarheid voor malversaties, vriendjespolitiek en belangenverstrengeling niet afwijkt van de praktijk in andere steden? Zo neen, waarom niet? Zo ja, deelt u de opvatting dat u bijdragen vanuit het provinciefonds en gemeentefonds moet stoppen als provincies en gemeenten niet aan de wettelijke normen van rechtmatigheid kunnen voldoen? Zo ja, hoe gaat u dat bewerkstellingen? Zo neen, deelt u de mening dat u hierdoor de schijn wekt een oogje dicht te knijpen voor malversaties, vriendjespolitiek en belangenverstrengeling? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 5

Het rechtmatigheidsaspect (kortweg: voldoen aan wet- en regelgeving) en het integriteitaspect (waarmee ik dan met name doel op zaken als het door u genoemde 'dubbele petten netwerk') bij subsidieverstrekingen geldt op zich voor elke gemeente. Wel kunnen en zullen er tussen gemeenten verschillen zijn in omvang van subsidiestromen, en ook in het beheer ervan.

Overigens heeft een gemeente meer geldstromen waarvoor het rechtmatigheids- en het integriteitaspect een rol kunnen spelen, en ook in omvang omvangrijk kunnen zijn, denk bijvoorbeeld aan de bijstandsmiddelen. Een gemeente zal dan ook steeds voor de uitdaging staan om de betreffende werkprocessen zo optimaal mogelijk in te richten en daarbij ook maatregelen van interne controle in mee te nemen. Een gemeente doet er verstandig aan om bij de inrichting van haar werkprocessen en de wijze waarop ze haar interne controle organiseert ook (de bevindingen van) de accountant te betrekken.

Voor zover een gemeente een subsidieverstreking bekostigt uit een specifieke uitkering of subsidie van het Rijk zal een gemeente hierover verantwoording afleggen aan het Rijk. Het is de verantwoordelijkheid van het betreffende vakdepartement om maatregelen inzake die specifieke uitkering en dus niet de algemene uitkering te treffen, indien deze middelen niet rechtmatig zijn besteed. De wet- en regelgeving per subsidie of specifieke uitkering dient hierin te voorzien.

Op de uitkering uit het gemeentefonds en provinciefonds hebben de gemeenten respectievelijk de provincies recht op grond van de Financiële verhoudingswet waarin verder is bepaald dat deze middelen het karakter hebben van algemene middelen. Hierbij past geen verticale verantwoording aan het Rijk, maar zal het college zich dienen te verantwoorden bij het controlerend orgaan op gemeentelijk niveau, te weten de gemeenteraad. Daarbij kan de raad dus gebruik maken van de eerder genoemde accountantsverklaring en het rapport van bevindingen.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het gebrek aan meldingen over malversaties met subsidieverstrekingen niet gezocht moet worden in onduidelijke regelgeving, zoals burgemeester Job Cohen aangeeft, maar in een "Dubbele Petten Netwerk" van mensen die tegelijkertijd lid zijn van een politieke partij en van een subsidieontvangende organisatie? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 6

U legt in uw vraagstelling meer de nadruk op het integriteitaspect, terwijl de heer Cohen in zijn reactie meer kijkt naar wat de gemeente als organisatie kan doen in eigen regelgeving en procedures met betrekking tot (het integriteit- en rechtmatigheidsaspect bij) subsidieverstrekingen. Ik kan mij goed vinden in zijn eindconclusie waarin hij stelt 'Het gaat er nu om, de omgeving zo in te richten dat iemand die kwaad wil, het zo lastig mogelijk

krijgt.’. Het college maar ook (stadsdeel)raad kan bekijken in hoeverre het rapport van het gemeentelijk Bureau Integriteit daarvoor waardevolle aanknopingspunten biedt. Overigens hecht ik eraan te benadrukken dat aandacht voor kwaadwillendheid weliswaar een belangrijke is, maar dat rechtmatigheid en de aandacht voor de werkprocessen en maatregelen van interne controle dat overstijgt en de kwaliteit van de eigen organisatie dient. Zo heeft de invoering per verantwoordingsjaar 2004 van het rechtmatigheidsaspect –naast de al bestaande getrouwheidsaspect- bij de jaarrekeningcontrole door de accountant er onder meer toe geleid dat de gemeenten hun eigen verordeningen nog eens goed hebben bekeken en hebben geactualiseerd omdat men constateerde dat er veel achterstallig onderhoud was.

Vraag 7

Deelt u de mening dat het hoog tijd wordt dat “Dubbele Petten Netwerk” van voornamelijk PvdA-ers, D66-ers en GroenLinksers af te breken omdat gigantisch veel belastinggeld door hen verspild wordt en dit bewezen wordt door het ontbreken van rechtmatigheid over de besteding van dit geld? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 7

Met de inwerkingtreding van het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten per verantwoordingsjaar 2004 is rechtmatigheid een expliciet onderdeel geworden van de jaarrekeningcontrole door de accountant. Het is daarmee aan de gemeenteraad cq Provinciale Staten om, als de accountantsverklaring en/of het verslag van bevindingen van de accountant daar aanleiding toe geeft, de rechtmatigheid van gemeentelijke cq provinciale processen als bijvoorbeeld subsidieverstrekking aan de orde te stellen. Ook andere signalen als bijvoorbeeld het schriftelijk verslag aan de raad over de resultaten van de periodieke onderzoeken die het college op basis van artikel 213a Gemeentewet dient uit te voeren kunnen aanleiding zijn om de praktijk van de subsidieverstrekking aan de orde te stellen.

Verder verwijs ik voor wat betreft ‘het ontbreken van rechtmatigheid’ naar de volgende zinnen die het Bureau Integriteit van de gemeente Amsterdam in haar rapport heeft opgenomen:

“Om de bevindingen goed te kunnen interpreteren is het belangrijk dat de lezer zich realiseert dat een risicoanalyse primair bedoeld is om op te sporen wat op het gebied van integriteit bij subsidieverstrekking mis zou *kunnen gaan* in een organisatie. De als risico’s omschreven situaties zijn geen feitelijk geconstateerde integriteitschendingen.”

Het onderzoek draagt in die zin dan ook bij aan alertheid en vergroten van de kwaliteit van het functioneren van de organisatie.

1) NRC, Slecht toezicht op subsidies Amsterdam, 24 april 2008